

Riedsútstel

Beslút	: 11 juni 2026
Agindapunt	: 21
Status	: Besluitvormend (<i>bespreekstuk</i>)
Program	: 7. Volksgezondheid en milieu
Eardere behandeling	: Byld d.d. 28 mei 2026
Portefúljuhâlder	: Dhr. E. van Esch
Amtner	: Mevr. F. Spithoff
Taheakke	: 1. Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting FUMO 2027 2. Ontwerpbegroting FUMO 2027 3. Zienswijze ontwerpbegroting FUMO 2027 4. Beoordeling werkgroep / advies vakgroep ontwerpbegroting FUMO 2027 5. Memo danktank VTH-MO
Saak- en stiknûmer	: 2026043017311/26ZG038021

Underwerp

FUMO: ontwerpbegroting 2027

Wy stelle jo foar te besluten om:

1. akkoord te gaan met de ontwerpbegroting FUMO 2027;
2. de bijgevoegde zienswijze in te dienen bij het Dagelijks Bestuur van de FUMO.

Koarte gearfetting

De totale omvang van de Ontwerpbegroting FUMO stijgt in 2027 met 13,8%. In 2026 bedroeg de omvang van de begroting € 23.424.351, dit stijgt in 2027 naar € 26.656.278.

Voor gemeente Achtkarspelen betekent dit dat de deelnemersbijdrage van € 632.779 in 2026 naar € 774.555 in 2027 stijgt.

De aandachtspunten die samenhangen met de voorgestelde uitzettingen en verdere doorontwikkeling van de FUMO zijn benoemd in de zienswijze en worden via die weg onder de aandacht gebracht van het bestuur van de FUMO.

Foech ried/kolleezje

Op grond van artikel 28 van de Gemeenschappelijke Regeling FUMO wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting, voordat het Algemeen Bestuur van de FUMO de begroting definitief vaststelt. De raad vervult hiermee haar kaderstellende rol door aandachtspunten en randvoorwaarden mee te geven bij de voorgestelde financiële en beleidsmatige keuzes.

Ynlieding

Alle Friese gemeenten, de provincie en het waterschap hebben de uitvoering van een aantal milieutaken ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling FUMO (Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing). De FUMO voert taken uit op het gebied van milieu, vergunningverlening, toezicht en handhaving. Voor de gemeente Achtkarspelen gaat het om de basistaken (het is wettelijk verplicht deze taken onder te brengen bij de omgevingsdienst) en een beperkt aantal aanvullende plustaken.

De ontwerpbegroting van de FUMO wordt jaarlijks aan alle deelnemers verstrekt. Dit biedt de deelnemers de mogelijkheid om de begroting te bestuderen en eventueel een zienswijze in te dienen. Deze procedure waarborgt dat alle deelnemers betrokken zijn bij het vaststellen van de begroting en dat hun belangen worden meegenomen in de besluitvorming.

Het Dagelijks Bestuur van de FUMO heeft op 15 april 2026 de Ontwerpbegroting FUMO 2027 toegezonden aan de deelnemers, met de uitnodiging om uiterlijk 22 juni 2026 een zienswijze in te dienen. Het Dagelijks Bestuur zal de ingediende zienswijzen betrekken bij de verdere besluitvorming. De definitieve ontwerpbegroting FUMO 2027 wordt behandeld tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 september 2026.

Histoarje

Voorafgaand aan het toezenden van de Ontwerpbegroting FUMO 2027 is op zowel ambtelijk als managementniveau aandacht gevraagd voor de koers, het tempo en de financiële uitwerking van de voorgestelde doorontwikkeling van de FUMO. In dit kader zijn door verschillende gremia inhoudelijke memo's opgesteld om aandachtspunten en afwegingskaders inzichtelijk te maken voor de deelnemers.

Door de werkgroep Begroting FUMO 2027, in samenspraak met een vakgroep, is een memo opgesteld waarin de Ontwerpbegroting FUMO 2027 inhoudelijk is beoordeeld (zie bijlage 4). In deze memo zijn de voorgestelde uitzettings geanalyseerd en ingedeeld naar mate van wenselijkheid en onderbouwing. Daarbij is onder meer aandacht gevraagd voor het ontbreken van een vastgesteld gezamenlijk toekomstbeeld, de noodzaak van fasering van uitbreidingen, de onderbouwing van structurele uitzettings en de positionering van aanvullende taken, zoals omgevingsadviseurs en ketentoezicht. De memo bevatte daarnaast adviezen om eerst gezamenlijk richting te bepalen en keuzes beter te onderbouwen voordat structurele financiële verplichtingen worden aangegaan.

Daarnaast is door de denktank VTH-MO een afzonderlijke memo opgesteld waarin is ingegaan op de bredere ontwikkeling richting een robuuste en toekomstbestendige FUMO (zie bijlage 5). In deze memo is gewezen op de spanning tussen de bestuurlijke wens om te investeren in de FUMO en het ontbreken van een vastgesteld eindbeeld en plan van aanpak. Tevens is aandacht gevraagd voor de timing van besluitvorming, het belang van tijdige afstemming met deelnemers en het risico dat investeringen vooruitlopen op nog lopende onderzoeken en bestuurlijke afspraken.

De FUMO heeft ervoor gekozen de adviezen uit beide memo's niet of slechts beperkt te verwerken in de Ontwerpbegroting FUMO 2027. De ontwerpbegroting is vervolgens nagenoeg ongewijzigd ter zienswijze aan de deelnemers toegezonden.

Te berikken effect

De ontwerpbegroting FUMO 2027 is onderdeel van het reguliere begrotingsproces van de FUMO. Hiermee worden de financiële kaders vastgesteld voor de uitvoering van de taken die de FUMO namens de deelnemers uitvoert. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op de definitieve begroting door het indienen van een zienswijze.

Kijkend naar de Ontwerpbegroting FUMO 2027 wordt voorgesteld een zienswijze in te dienen. De zienswijze ziet op de volgende punten:

- Proces voorafgaand aan toezending ontwerpbegroting FUMO 2027
Beoogd wordt dat signalen en aandachtspunten vanuit de deelnemers zichtbaarder en navolgbaar worden meegewogen en verwerkt in de inhoud en opzet van de ontwerpbegroting, zodat het vertrouwen in het gezamenlijke proces wordt versterkt.

- Incidentele financiering als uitgangspunt voor verbeterplan
Beoogd wordt dat verbetermaatregelen primair worden gefinancierd met incidentele middelen, zodat ruimte ontstaat om maatregelen eerst uit te voeren, te monitoren en te evalueren voordat structurele uitzettingen worden overwogen.
- Stapsgewijs uitbreiden van capaciteit in samenhang met meerjarenplan
Beoogd wordt dat uitbreidingen van capaciteit stapsgewijs plaatsvinden en worden gekoppeld aan een meerjarenplan, zodat inzichtelijk is welke stappen wanneer worden gezet en welke bijdrage deze leveren aan de doorontwikkeling van de FUMO.
- Keuzes rond inzet van omgevingsadviseurs
Beoogd wordt dat de inzet van omgevingsadviseurs zorgvuldig wordt gepositioneerd, waarbij de mogelijke meerwaarde van deze rol eerst via incidentele middelen, een beperkte inzet in fte en duidelijke evaluatie- en bijstuurmomenten wordt verkend, en waarbij de bestuurlijke keuzevrijheid van deelnemers behouden blijft.

Argumenten

1. *Het voorstel past binnen het bestaand beleid*
De gemeente heeft taken ondergebracht bij de FUMO. De begroting is de basis voor uitvoering van deze wettelijke taken.
2. *Het indienen van een zienswijze geeft invloed op de koers van de FUMO*
Door een zienswijze in te dienen, kan de raad zorgen dat onze lokale belangen meegenomen worden in de besluitvorming rondom de ontwerpbegroting FUMO.

Alternativen

De gemeenteraad zou kunnen besluiten geen zienswijze in te dienen. Dit betekent echter dat de raad ervoor kiest geen invloed uitoeft op de definitieve begroting.

Kanttekenings/risiko's

Het voorgestelde advies kan het onderstaande risico met zich meebrengen;

1. Zienswijze wordt onvoldoende meegewogen in vervolgproces ontwerpbegroting FUMO 2027
Indien de in de zienswijze benoemde aandachtspunten onvoldoende worden meegenomen bij de verdere besluitvorming, bestaat het risico dat structurele keuzes en uitzettingen ongewijzigd worden vastgesteld.

In de zienswijze is aangegeven dat het AB-lid van de gemeente Achtkarspelen in dat geval tegen de ontwerpbegroting zal stemmen. Wanneer binnen het Algemeen Bestuur echter een meerderheid instemt met de ontwerpbegroting, wordt deze alsnog vastgesteld en kunnen de financiële consequenties voor de gemeente Achtkarspelen onverkort doorwerken.

Finânsjes

De bijdrage van de gemeente Achtkarspelen aan de FUMO laat over de afgelopen jaren een wisselend beeld zien. In 2024 betaalde de gemeente €656.169. In 2025 daalde dit naar €617.420. In 2026 steeg de deelnemersbijdrage naar €632.779. In de Ontwerpbegroting FUMO 2027 neemt de deelnemersbijdrage verder toe naar €774.555.

Ten opzichte van 2026 is sprake van een stijging van 22,4%. In de eerste plaats is sprake van wettelijke indexaties, zoals loon- en prijsstijgingen. In de tweede plaats bevat de ontwerpbegroting uitzettingen die de FUMO wil doorvoeren ten behoeve van herstel, doorontwikkeling en het robuuster maken van de organisatie.

In de derde plaats is sprake van een realistischer begroting van de inzet van uren, omdat gebleken dat de beschikbare uren niet toereikend waren en de FUMO meer inzet leverde dan vooraf geraamd.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje

-

Kommunikaasje

-

Yntegraliteit

Bij de voorbereiding van de zienswijze heeft afstemming plaatsgevonden met de financieel adviseur en de concerncontroller. Daarbij is specifiek gekeken naar de financiële gevolgen van de Ontwerpbegroting FUMO 2027.

Previnsje

-

Gearwurking

Bij de voorbereiding van de zienswijze is afstemming gezocht met andere deelnemers van de FUMO. Deze afstemming was erop gericht om waar mogelijk samenhang aan te brengen in de aandachtspunten die in de verschillende zienswijzen worden benoemd. Hiermee wordt beoogd het gezamenlijke signaal richting het bestuur van de FUMO te versterken.

Ferfolchtrajekt

Na de besluitvorming in de gemeenteraad wordt de zienswijze toegezonden aan het Dagelijks Bestuur van de FUMO. De zienswijze dient uiterlijk 22 juni 2026 kenbaar te worden gemaakt. Het Algemeen Bestuur van de FUMO betreft de ingediende zienswijzen bij de verdere besluitvorming en stelt de definitieve begroting FUMO 2027 vast tijdens de vergadering van 10 september 2026.

Evaluaasje

Het lid dat namens de gemeente Achtkarspelen deelneemt aan het Algemeen Bestuur volgt de ontwikkelingen kritisch en informeert de gemeenteraad indien daar aanleiding toe is. De stukken voor de Algemeen Bestuur vergaderingen zijn voor de gemeenteraad beschikbaar via de website van de FUMO (www.fumo.nl/vergaderstukken). Via de jaarstukken wordt de gemeenteraad geïnformeerd over het gevoerde beleid van de FUMO en vindt de financiële verantwoording plaats.

Buitenpost, 12 mei 2026

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris,

burgemeester,

dhr. mr. M.P. de Jong

dhr. J.D. de Vries MSc

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 12 mei 2026,
punt nr.: 21;

gelet op het aangenomen amendement 'Kennismemen van ontwerpbegroting FUMO in plaats van akkoord gaan met';

Beslút:

1. kennis te nemen van de ontwerpbegroting FUMO 2027;
2. de bijgevoegde zienswijze in te dienen bij het Dagelijks Bestuur van de FUMO.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad
van de gemeente Achtkarspelen van 11 juni 2026.

De griffier,

De voorzitter,

Dhr. G.J. Andringa

Dhr. J.D. de Vries MSc